

Sygn. akt IV KO 132/17

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska

w sprawie **M. M.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 231 § 1 i 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 14 lutego 2018 r.

inicjatywy Sądu Rejonowego w C.

z dnia 6 grudnia 2017 r., sygn. akt XI K/17

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n a w i a:

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w O .

UZASADNIENIE

W opisanym na wstępie wystąpieniu powołano się na okoliczność, że osobą oskarżoną subsydiarnym aktem oskarżenia, wniesionym przez pełnomocnika G. M., o przestępstwo z art. 231 § 1 i 2 k.k. polegające na odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy publicznych w toku czynności postępowania Prokuratury Okręgowej w G. w sprawie o sygn. akt V Ds. ../04/S, jest prokurator Prokuratury Okręgowej w C., z którym, jako osobą powszechnie znaną w tym okręgu, sędziowie Sądu właściwego do rozpoznania sprawy utrzymują kontakty służbowe. Zdaniem Sądu Rejonowego w C., fakt oskarżenia prokuratora wykonującego czynności służbowe w tym samym miejscu, w którym orzekają sędziowie tego Sądu stanowi realną okoliczność mogącą zagrażać dobru wymiaru sprawiedliwości, jako że okoliczność ta może wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać

przekonanie, nawet mylne, o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przedstawiona inicjatywa okazała się uzasadniona, choć niezupełnie do końca z powodów przedstawionych w uzasadnieniu rozważanego postanowienia. Można mianowicie żywić wątpliwość, czy sama tylko okoliczność, że w roli osoby oskarżonej w procesie występuje prokurator Prokuratury Okręgowej mający w ramach swych obowiązków służbowych styczność z sędziami Sądu Rejonowego właściwego do rozpoznania sprawy, stanowi wystarczającą przesłankę przemawiającą za koniecznością skorzystania z tzw. właściwości delegacyjnej, określonej w art. 37 k.p.k. Wydaje się, że występujący z inicjatywą Sąd nie przywiązał dostatecznej wagi do brzmienia wymienionego unormowania, które wskazuje – co było przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego – że opisana tym przepisem instytucja ma charakter wyjątkowy, a zatem niezbędne jest ścisłe interpretowanie przesłanek jego stosowania. Stanowi to wyraz respektowania konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy, jako jednej z tych, które stanowią praworządnościową gwarancję rzetelnego procesu. Wypada zatem powtórzyć, że u podstaw decyzji o odstąpieniu od właściwości miejscowej do rozpoznania sprawy muszą leżeć okoliczności, które w autentyczny sposób mogą świadczyć o zagrożeniu dobra wymiaru sprawiedliwości, rozumianego najczęściej jako podważenie zdolności sądu do obiektywnego osądu sprawy lub swobody orzekania sędziów. Występujący Sąd wprawdzie podkreślił, że podnoszona w postanowieniu okoliczność stanowi dla dobra wymiaru sprawiedliwości zagrożenie realne, ale rzeczywisty charakter tego niebezpieczeństwa traci na wymowie, gdy zważyć na służbowy, oficjalny charakter związków łączących oskarżonego z Sądem właściwym i sędziami tego Sądu. O ile poszczególnych sędziów kontakty takie istotnie łączą z oskarżonym, i to w stopniu wykazanym konkretnie i rzeczywiście mogącym mieć wpływ na ich bezstronność w skierowanej do ich rozpoznania sprawie, to wyeliminowaniu tej sytuacji służy prawidłowe stosowanie instytucji uregulowanej w art. 41 § 1 k.p.k. Co za tym idzie, nie ma dostatecznego umocowania stwierdzenie, że w opinii publicznej mogłoby powstać nie tyle

jakiegokolwiek (co wywodzone w postanowieniu), lecz uzasadnione przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy w tym Sądzie.

Nie można natomiast pominąć rozważenia omawianego faktu w kontekście okoliczności leżących u podstaw niniejszego oskarżenia subsydiarnego, wiążących się z przebiegiem czynności prowadzonych w tej sprawie. Z treści subsydiarnego aktu oskarżenia wynika, że Sąd Rejonowy w C. uwzględnił zażalenia G. M. i jego pełnomocnika na pierwszą decyzję prokuratora Prokuratury Okręgowej w K. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez prokuratora M. M. Sąd ten wyraził stanowisko o potrzebie uzupełnienia w toku dalszego postępowania, okoliczności leżących u podstaw zaniechania przez prokuratora wykonania czynności w sprawie opisanej w zarzucie, wskazanych w postanowieniu Sądu Rejonowego w G. W obecnym stanie sprawy, w którym oskarżyciel publiczny nie znalazł podstaw do kontynuowania czynności i do wystąpienia z aktem oskarżenia – na co zwrócono uwagę na marginesie wystąpienia – w opinii publicznej może więc pojawić się uzasadniony, choćby całkiem mylnie wywodzony, pogląd co do braku warunków do obiektywnego przeprowadzenia procesu przez Sąd Rejonowy w C.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uznał za niezbędne skorzystanie z dyspozycji art. 37 k.p.k., przy czym z uwagi na wskazane okoliczności stwierdził konieczność przekazania sprawy do rozpoznania sądowi równorzędnemu spoza obszaru wymienionych powyżej Sądów, w miejscu najbardziej dogodnym komunikacyjnie dla uczestników postępowania.

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.